



Tomasz Kobosz, 2019-05-28 12:40

Roboty chirurgiczne – koszty wysokie, a korzyści skromne?



Fot. Getty Images/iStockphoto

Instytut Oceny Technologii Medycznych im. Ludwiga Boltzmana w Wiedniu (LBI-HTA) przyjrzał się badaniom oceniającym efekty stosowania robotów wspomagających chirurgów w zabiegach prowadzonych w obrębie klatki piersiowej i jamy brzusznej.

Roboty chirurgiczne pozwalają – dzięki nieosiągalnej dla ludzkiej ręki precyzji – na zmniejszenie inwazyjności interwencji zabiegowych. U pacjentów, których operowano z asystą robota, można by zatem oczekiwać zaobserwowania wielu korzyści – zarówno w trakcie samej operacji, jak i w okresie rekonwalescencji, w porównaniu do chorych leczonych laparoskopowo lub klasycznie (operacja otwarta).

Kompleksowa analiza przeprowadzona przez **LBI-HTA** zweryfikowała, czy rzeczywiście tak jest w przypadku zabiegów w obrębie klatki piersiowej i brzucha. Do analizy HTA włączono 28 kontrolowanych badań klinicznych, każde z udziałem co najmniej 10 pacjentów. Wyniki opublikowano w ramach Europejskiej Sieci Oceny Technologii Medycznych (**EUnetHTA**).

– Znaleźliśmy niewiele dowodów na wyraźne korzyści w zakresie skuteczności i bezpieczeństwa tej nowej techniki chirurgicznej w obrębie uwzględnionych w analizie wskazań – mówi dr **Claudia Wild**, dyrektor LBI-HTA. – Ten wynik niepokoi, ponieważ systemy wspomagane przez robota są kosztowne, czas zabiegu z ich wykorzystaniem jest zwykle dłuższy, a od personelu wymagają intensywnego szkolenia i dużej praktyki.

Autorzy zwracają uwagę na trudności w przeprowadzeniu analizy. Jedną z nich były różnice w

doświadczeniu chirurgów, które mogły odpowiadać za różnicę w wynikach poszczególnych badań. Tymczasem same badania zawierały bardzo niewiele usystematyzowanych informacji na temat stopnia, w jakim doświadczenie lekarzy mogło wpłynąć na uzyskane wyniki.

W przypadku 9 na 13 procedur uwzględnionych w analizie – nie znaleziono wystarczających dowodów z porównawczych badań klinicznych, które umożliwiłyby określenie korzyści z zabiegu chirurgicznego wspomaganego robotem w porównaniu z tradycyjnymi metodami.

Dla pewnej liczby procedur zidentyfikowano korzyści z zastosowania robotów, aczkolwiek było to obarczone wysokim stopniem niepewności. Dla przykładu – **ezofagektomia** (usunięcie przełyku) wspomagana robotem prawdopodobnie zmniejsza częstość powikłań pooperacyjnych i poprawia jakość życia pacjentów w porównaniu z operacją otwartą. W przypadku **gastrektomii** – chirurgia wspomagana robotami, w porównaniu z chirurgią laparoskopową, również może ograniczyć powikłania pooperacyjne. Podobne korzyści z zastosowania robotów odnieśli pacjenci poddani zabiegowi **usunięcia pęcherzyka żółciowego**. Z kolei **resekcja odbytnicy** wspomagana przez robota, w porównaniu do tradycyjnej operacji przekładała się na późniejszą poprawę funkcji seksualnych i mniej powikłań pooperacyjnych, jednak kosztem większej częstości powikłań śródoperacyjnych oraz... obniżenia się jakości snu pacjenta.

Najważniejszym wnioskiem z analizy przeprowadzonej przez LBI-HTA wydaje się to, że ilość obecnie dostępnych danych z wysokiej jakości badań klinicznych jest **niewystarczająca do jednoznacznej oceny** opłacalności zastosowania robotów chirurgicznych wspomagających operacje klatki piersiowej i jamy brzusznej. To może się jednak zmienić w najbliższych kilku lat. Obecnie trwają bowiem liczne badania kliniczne w tym obszarze. Szacuj się, że obejmują one nawet do 5000 pacjentów.

Źródło: Ludwig Boltzmann Institute for Health Technology Assessment